

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/438/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114238229
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5114238229.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členov senátu JUDr. Táni Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci navrhovateľky: C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, K., zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 2.345,82 eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 14C/368/2014-56 zo dňa 07. apríla 2015, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol návrh zamietnutý, **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania **zrušuje** a vec v rozsahu zrušenia **vracia** okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala voči odporcovi zaplatenia sumy 2.345,82 eur s 8,05 % ročným úrokom z omeškania z označenej sumy od 15.11.2014 do zaplatenia, zamietol, odporcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľka sa domáhala proti odporcovi zaplatenia sumy 2.345,82 eur s príslušným úrokom z omeškania titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré na strane odporcu vzniklo tým, že odporca v zmysle zmluvy o revolvingovom úvere č. 8200007709 uzavretej dňa 09.05.2008 (ďalej už len zmluva o úvere) mal nárok len na zaplatenie sumy 1.659,70 eur (50.000,- Sk), pričom navrhovateľka zaplatila z titulu tejto zmluvy sumu až vo výške 4.005,52 eur. Rozdiel 2.345,82 eur predstavoval podľa navrhovateľky bezdôvodné obohatenie na strane odporcu, nakoľko tento z dôvodu neprijateľných zmluvných podmienok mal nárok len na zaplatenie peňažných prostriedkov do výšky poskytnutého úveru.

Okresný súd po vykonanom dokazovaní zistil, že navrhovateľka spolu s manželom uzavreli s odporcom dňa 09.05.2008 zmluvu o úvere na sumu 50.000,- Sk, pri dohodnutej zmluvnej odmene 37.240,- Sk. Podľa karty klienta navrhovateľka s manželom čerpali úver vo výške 50.000,- Sk (1.651,70 eur), v skutočnosti zaplatili odporcovi dobrovoľne v splátkach sumu 2.104,80 eur a v rámci exekučného konania bolo v prospech odporcu vymožených ďalších 1.411,10 eur (na istine) + 489,62 eur (na úrokoch) a tiež trovy exekúcie vo výške 265,33 eur. Exekučné konanie bolo skončené vymožením nárokov a vrátením poverenia.

Okresný súd v ďalšej časti odôvodnenia rozsudku (z hľadiska právneho posúdenia a právnych úvah) uviedol, že exekúcia v danej veci bola vykonaná na základe exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok č. 205/02/11 zo dňa 03.03.2011 vydaný Slovenským arbitrážnym súdom Bratislava (ďalej už len exekučný titul). Všeobecne možno konštatovať, že udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nezakladá

prekážku res iudicata pre rozhodnutie exekučného súdu, ktoré v neskoršom štádiu exekučného konania založí na právnom závere, že exekučný titul pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie nie je vykonateľný. Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma, či exekučný titul vydaný vo forme rozhodcovského rozsudku je materiálne vykonateľný. Prekážku právoplatne rozhodnutej veci netvorí ani nulitný rozhodcovský rozsudok. Okresný súd však považoval za podstatné uviesť, že posudzovanie tzv. nulitnosti rozsudku pre absenciu poskytnutia ochrany spotrebiteľovi pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami je možné uplatniť buď žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku alebo obranou v exekučnom konaní. Ak spotrebiteľ nepodá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku alebo v exekučnom konaní nepodá námietky, resp. nedomáha sa zastavenia exekúcie a rozhodcovský rozsudok prešiel kontrolou exekučného súdu, všeobecný ani iný súd už nemôžu rozhodovať o nárokoch vymožených v exekúcii a vykonať kontrolu exekučného konania či nárokov priznaných rozsudkom. Aj v tomto prípade musí platiť princíp záväznosti rozsudkov, predvídateľnosti a právnej istoty, t.j. súd už nemôže zrevidovať právoplatne priznané plnenie. Súd by tak vlastne pôsobil ako mimoriadny opravný prostriedok, kde by znova skúmal nároky priznané iným exekučným titulom, ktorý nebol napadnutý riadnym ani mimoriadnym postupom v rámci opravných prostriedkov. Nejedná sa totiž o to, že by odporca vymohol niečo na čo nemal nárok, čo mu nebolo priznané, ale navrhovateľka žiada vrátiť vymožené plnenie, ktoré bolo priznané rozhodcovským rozsudkom. Teda ak navrhovateľka, hoci aj v postavení spotrebiteľa nepostupovala tak, že sa nedomáhala ochrany svojich práv najneskôr v exekučnom konaní, kedy súd ešte mohol vykonať v rámci svojej právomoci kontrolu v zmysle ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, či posúdiť že rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul je alebo nie je v rozpore so zákonom formulovanými požiadavkami, pričom v exekúcii už nie je možné prinavrátenie do pôvodného stavu ani obnovou exekučného konania, nemôže všeobecný súd sa opätovne zaoberať nárokmi, o ktorých už bolo rozhodnuté. Ak v danej veci bol priznaný nárok v exekučnom konaní, nemôže sa v žiadnom prípade jednať o bezdôvodné obohatenie, nakoľko nemožno tvrdiť, že by bol naplnený niektorý z predpokladov pre vznik bezdôvodného obohatenia, t.j. plnenie bez právneho dôvodu, dôvodu, ktorý odpadol, plnenie z nepoctivých zdrojov a pod. Z uvedených dôvodov žalobný návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 150 O.s.p. , v zmysle ktorého odporcovi ako úspešnému účastníkovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane navrhovateľky z dôvodu samotnej sociálnej núdze, ktoré vyvolalo exekučné konanie pre vymoženie nárokov odporcu v rozhodcovskom konaní.

Proti celému rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, ktorá ho žiadala zmeniť tak, že jej žalobnému návrhu sa v celom rozsahu vyhovie a odporcovi sa uloží povinnosť nahradiť jej trovy konania. V dôvodoch odvolania uviedla, že nemožno považovať za správne závery okresného súdu, nakoľko navrhovateľka v predmetnom konaní nežiada súd o obnovu exekučného konania, navrátenie do predošlého stavu, resp. zrušenie rozhodcovského rozsudku. Podaným návrhom si uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré reálne vzniklo. Rozhodcovský rozsudok je ničotným právnym aktom, t.j. právnym aktom, ktorý ako by neexistoval a nemá žiadne právne následky. To, že tento nedostatok rozhodcovského rozsudku nezistil exekučný súd, nemôže ničotný akt v žiadnom prípade legalizovať, rovnako tak nemôže legalizovať prijatie bezdôvodného obohatenia odporcom. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu Prešov zo dňa 31.01.2012, sp. zn. 9Co/2/2011. Priznaním bezdôvodného obohatenia by došlo len k zmene pomerov medzi navrhovateľkou (povinnou) a odporcom (oprávneným), čo nie je v rozpore so zásadou vyplývajúcou z ust. § 61 Exekučného poriadku. Označené ustanovenie má teda poskytovať ochranu tretím osobám, ktoré dobromyseľne nadobudli práva v exekúcii a nie oprávnenému, ktorý do formulárovej zmluvy začlenil neprijateľnú zmluvnú podmienku, na základe ktorej následne vymohol neexistujúcu pohľadávku. Opätovne poukázala na to, že rozhodcovská doložka v znení, v akom je formulovaná v zmluvných dojednaniach zmluvy o úvere, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo spôsobuje, že rozhodcovský rozsudok vydaný na jej základe je akt ničotný. Realizácia nárokov vyplývajúcich z ničotného aktu vykonaná dobrovoľne alebo nedobrovoľne (exekučne) nemení paakt na platný právny úkon, nakoľko realizácia paaktu nespôsobuje jeho konvalidáciu. Navrhovateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že bezdôvodné obohatenie odporcu nebolo získané len v exekučnom konaní. Aj v prípade pripustenia argumentácie okresného súdu, časť plnenia bola odporcom získaná mimo exekučného konania, a to prostredníctvom splátok vo výške 2.104,80 eur. Odporca sa teda bezdôvodne obohatil aj prijatím dobrovoľných splátok. Navrhovateľka tiež zastávala názor, že plnenie získané v exekučnom konaní malo byť započítané na istinu úveru a teda zvyšok plnenia prijatého odporcom prostredníctvom dobrovoľných splátok predstavuje bezdôvodné

obohatenie. Okresný súd mal teda sumy zrazené v exekúcii vo výške 2.345,82 eur započítať na istinu úveru a dobrovoľné splátky vo výške 2.104,80 eur jej priznať z titulu bezdôvodného obohatenia.

Proti rozsudku v časti o trovách konania podal odvolanie odporca, ktorý ho v tomto napadnutom výroku žiadal zmeniť tak, aby mu voči navrhovateľke bola priznaná náhrada trov konania.

V dôvodoch odvolania primárne namietal nedostatok riadneho odôvodnenia vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania, nakoľko okresný súd v tomto smere neuviedol žiadne svoje skutkové a právne závery. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva konkrétne zdôvodnenie skutočností, ktoré by splňali hypotézu právnej normy podľa § 150 O.s.p. a už vôbec nevyplýva zdôvodnenie, podľa ktorého by mu nemala byť priznaná náhrada aspoň časti trov konania. Okresný súd sa nezaoberal intenzitou preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa, v odôvodnení rozsudku neuviedol, v čom samotná intenzita dôvodov spočíva, aký je jej rozsah a ktoré dôvody možno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa. V závere namietal, že mu nebola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k aplikácii §150 O.s.p., čo považoval za odňatie možnosti konať pred súdom.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadril. Podobne tak navrhovateľka sa písomne nevyjadrila k odvolaniu odporcu.

Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.), vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľky zamietnutý podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil, vo výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 za použitia § 212 ods. 3 O.s.p. zrušil, to všetko z nasledovných dôvodov:

Krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na jeho rozhodnutie, na podklade vykonaných dôkazov dospel ku správnym skutkovým zisteniam a pokiaľ návrh navrhovateľky vo veci samej zamietol, vec i správne právne posúdil. Odôvodnenie rozsudku v tejto časti zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd sa s ním stotožňuje a v podrobnostiach na dôvody uvedené v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku odkazuje.

Odvolacie námietky navrhovateľky vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

Medzi účastníkmi nebola sporná skutočnosť, že o nárokoch odporcu zo zmluvy o úvere bolo rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom v rámci rozhodcovského konania ani skutočnosť, že na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu sa viedlo exekučné konanie, v ktorom bola pohľadávka odporcu (v postavení oprávneného) v celom rozsahu vymožená. Nakoniec medzi účastníkmi spornou nebola ani skutočnosť, že navrhovateľka s manželom (v postavení povinných) nevzniesli v rámci exekučného konania žiadne námietky ani nežiadali o zastavenie exekúcie. Nasvedčuje tomu výpoveď navrhovateľky na pojednávaní konanom dňa 07.04.2015.

V zmysle ust. § 61 Exekučného poriadku, navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené. To znamená, že pokiaľ súdny exekútor na základe poverenia vydaného v exekučnom konaní vymôže pre oprávneného v exekučnom konaní uplatňovanú pohľadávku, nie je možné takto vymoženú pohľadávku povinnému vrátiť, resp. žiadať jeho vrátenie od súdneho exekútora alebo oprávneného. Zákon v takom prípade explicitne predpokladá nárok na náhradu škody proti štátu v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. d) zák. č. 514/2003 Z.z.. Nárok navrhovateľky uplatnený návrhom na začatie konania preto nemožno považovať za nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka proti odporcovi, taktiež neprichádza do úvahy ani nárok na náhradu škody proti súdному exekútorovi v zmysle § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, keďže súdny exekútor vykonával exekúciu na základe poverenia vydaného súdom a do úvahy neprichádza ani všeobecná zodpovednosť odporcu alebo súdneho exekútora za spôsobenú škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. S poukazom na vyššie uvedené námietka navrhovateľky, že priznaním bezdôvodného obohatenia by došlo len k zmene pomerov medzi ňou (ako povinnou) a odporcom (ako oprávneným), čo nie je v rozpore s ust. § 61 Exekučného poriadku, nie je dôvodná.

Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd i námietku navrhovateľky, že bezdôvodné obohatenie nebolo získané len v rámci exekučného konania, keďže časť plnenia uhradila formou dobrovoľných splátok (v celkovej výške 2.104,80 eur), a preto (za situácie, keď odporca mal nárok na vrátenie úveru vo výške 1.659,69 eur) vzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie vo výške 445,11 eur. Ako odvolací súd zistil zo spisového materiálu táto námietka navrhovateľky súvisela s jej tvrdením, že zmluvu o

úvere treba považovať za bezúročnú a bez poplatkov (vzhľadom na absenciu náležitostí podľa zák. č. 258/2001 Z.z.), resp. za zmluvu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi (neúmerne vysoko dohodnutá úroková sadzba), eventuálne s tvrdením, že na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky nebola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať rozhodcovský rozsudok. Odvolací súd k týmto argumentom navrhovateľky uvádza, že pokiaľ z jej strany neboli podané námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie exekúcie, resp. nedomáhala sa zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa ustanovení zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, nemožno v súčasnej dobe, t.j. ani v rámci žaloby podanej navrhovateľkou posudzovať otázky nastolené navrhovateľkou. Tieto otázky mohli byť riešené exekučným súdom v rámci skúmania, či vydá poverenie alebo nie, resp. či exekúciu zastaví, nakoľko tieto otázky exekučný súd bol povinný skúmať ex offo, t.j. i bez návrhu navrhovateľky ako spotrebiteľa, čo sa však nestalo. Za uvedenej situácie nemožno v tomto štádiu konania uvažovať o bezdôvodnom obohatení na strane odporcu, ako to správne uviedol okresný súd v záverečnej časti odôvodnenia písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené závery a právne úvahy rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania pre nepreskúmateľnosť dôvodov zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Konštatovanie okresného súdu, že odporcovi priznal (správne nepriznal - pozn. odvolacieho súdu) náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane navrhovateľky, a to z dôvodu jej sociálnej núdze, je bez odkazu na konkrétne dôkazy. Myšlienkové úvahy okresného súdu sa nedali v tomto smere odvolacím súdom preskúmať. Okresný súd v novom rozhodnutí o trovách konania rozhodne i o trovách, ktoré vznikli účastníkom v súvislosti s týmto odvolacím konaním.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.